Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра цивільно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

_____ Віталій СЕРЬОГІН

«31» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

галузь знань - 29 Міжнародні відносини

спеціальність - 293 Міжнародне право

освітня програма - Міжнародне право

вид дисципліни - за вибором

факультет - юридичний

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

31 серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Воронов К.М., к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету

Протокол № 1 від 28 серпня 2026 року

Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін Олена УСТИМЕНКО

Програму погоджено с гарантом освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Міжнародне право»

Гарант освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
«Міжнародне право» Євген ТІТОВ

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 31 серпня 2026 року, № 1

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності Європейського Союзу» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 293 Міжнародне право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – оперування та опанування студентами загальними знаннями про поняття, цілі та принципи забезпечення права інтелектуальної власності на національному та наднаціональному рівнях; теоретичними положеннями, що дозволяють вирізняти форми і механізми практичного захисту права інтелектуальної власності; характеристики Європейського Союзу як сучасної інтеграційної моделі; базовими юридичними відомостями про право інтелектуальної власності; специфікою інституційних механізмів захисту права інтелектуальної власності у ЄС.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є визначення та аналіз правових проблем, формування та обґрунтування правових позицій та застосування отриманих знань у практичних ситуаціях.

1.3. Кількість кредитів – 5

1.4. Загальна кількість годин – 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
8-й	8-й
Лекції	
30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
90 год.	136 год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ФК3. Здатність захищати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів.

ФК9. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ФК11. Здатність надавати юридичні висновки і консультації з питань міжнародного права, національного права України та зарубіжних держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна:

ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;

ПРН11. Вести формальну та неформальну ділову бесіду у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики

ПРН13. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань міжнародного права;

ПРН14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності;

ПРН18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної і міжнародної правових систем;

ПРН23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів на національному і міжнародному рівнях у різних правових ситуаціях.

1.8. Пререквізити: Теорія держави та права. Цивільне право.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні положення про право інтелектуальної власності

Поняття права інтелектуальної власності. Особливості права інтелектуальної власності. Еволюція правової охорони інтелектуальної власності у світі. Еволюція правової охорони інтелектуальної власності в Україні. Співвідношення авторського і патентного права.

Тема 2. Загальні засади права інтелектуальної власності в ЄС

Передумови виникнення права інтелектуальної власності в ЄС. Особливості розвитку права інтелектуальної власності в ЄС. Роль інституцій ЄС у розвитку права інтелектуальної власності в ЄС.

Тема 3. Право інтелектуальної власності у системі права ЄС

Становлення права інтелектуальної власності як галузі права ЄС. Інститути права інтелектуальної власності ЄС. Джерела права інтелектуальної власності ЄС.

Тема 4. Прецедентне регулювання питань інтелектуальної власності в ЄС

Регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в ЄС і кранах-членах. Судова практика суду ЄС у сфері інтелектуальної власності.

Тема 5. Авторське право в ЄС

Поняття, суб’єкти авторського права та особливості його регулювання в ЄС. Джерела авторського права в ЄС. Захист авторського права. Передача авторського права. Винятки з авторських прав.

Тема 6. Суміжні права в ЄС

Поняття суміжних прав в ЄС. Джерела суміжних прав в ЄС. Захист суміжних прав у Німеччині.

Тема 7. Право інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі в ЄС

Поняття винаходу і корисної моделі. Поняття патенту, рівні його реєстрації.

Уніфікація права ЄС щодо охорони права інтелектуальної власності на винаходи. Єдиний європейський патент: процедура видачі, особливості правового режиму. Інституційна система патентного права ЄС.

Тема 8. Промислові зразки в країнах ЄС

Поняття та класифікація промислових зразків. Промисловий зразок в країнах ЄС. Патентування промислових зразків в ЄС. Структури ЄС, які регулюють правовідносини з приводу промислових зразків.

Тема 9. Торгові марки та комерційне найменування в країнах ЄС

Поняття, ознаки та функції торговельних марок у праві ЄС. Комерційне найменування: поняття, види та особливості правового захисту. Досвід ЄС у сфері охорони торговельних знаків. Інститут «passing off». Окремі питання гармонізації законодавства України і законодавства ЄС у контексті реформи торговельної марки ЄС.

Тема 10. Захист прав інтелектуальної власності в рамках Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ)

Міжнародно-правова основа діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Структура Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Основні напрямки діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Вирішення міжнародних спорів у рамках Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

Тема 11. Захист прав інтелектуальної власності в рамках Світової організації торгівлі (СОТ)

Створення і цілі Світової організації торгівлі. Структура Світової організації торгівлі. Принципи діяльності Світової організації торгівлі. Напрямки діяльності Світової організації торгівлі у галузі інтелектуальної власності. Вирішення міжнародних спорів у рамках Світової організації торгівлі. Співробітництво Світової організації торгівлі із Всесвітньою організацією інтелектуальної власності.

Тема 12. Адаптація українського законодавства до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності

Загальна характеристика адаптації українського законодавства до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності: поняття, механізм. Аналіз українського законодавства у сфері інтелектуальної власності у порівнянні з законодавством ЄС.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лек.	пр.	лаб.	інд.	с.р.		л.	пр.	лаб.	і.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Загальні положення про право інтелектуальної власності	12	2	2			8	8	2	2			4
Тема 2. Загальні засади права інтелектуальної власності в ЄС	12	4	2			6	16	2	2			12
Тема 3. Право інтелектуальної власності у системі права ЄС.	14	2	4			8	16	2	2			12
Тема 4. Прецедентне регулювання питань інтелектуальної власності в ЄС	12	2	2			8	14	2				12

Тема 5. Авторське право в ЄС	14	4	2			8	12					12
Тема 6. Суміжні права в ЄС	12	2	2			8	12					12
Тема 7. Право інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі в ЄС	12	2	2			8	12					12
Тема 8. Промислові зразки в країнах ЄС	10	2	2			6	12					12
Тема 9. Торгові марки та комерційне найменування в країнах ЄС	12	2	2			8	12					12
Тема 10. Захист прав інтелектуальної власності в рамках Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ)	12	2	2			8	12					12
Тема 11. Захист прав інтелектуальної власності в рамках Світової організації торгівлі (СОТ)	10	2	4			6	12					12
Тема 12. Адаптація українського законодавства до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності	18	4	4			8	12					12
Усього годин	**150**	**30**	**30**			**90**	**150**	**8**	**6**			**136**

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні положення про право інтелектуальної власності.	2 (2)
2.	Загальні засади права інтелектуальної власності в ЄС.	2 (2)
3.	Право інтелектуальної власності у системі права ЄС.	4 (2)
4.	Прецедентне регулювання питань інтелектуальної власності в ЄС	2
5.	Авторське право в ЄС.	2
6.	Суміжні права в ЄС.	2
7.	Право інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі в ЄС.	2
8.	Промислові зразки в країнах ЄС.	2
9.	Торгові марки та комерційне найменування в країнах ЄС.	2
10.	Захист прав інтелектуальної власності в рамках Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).	2
11.	Захист прав інтелектуальної власності в рамках Світової організації торгівлі (СОТ).	4
12.	Адаптація українського законодавства до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності.	4
Разом:		**30 (6)**

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1: Загальні положення про право інтелектуальної власності Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; опрацювати теоретичні основи навчальної дисципліни; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми	8 (4)
2.	Тема 2 Загальні засади права інтелектуальної власності в ЄС.	6 (12)

	Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; опрацювати теоретичні основи навчальної дисципліни; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми; підготувати відповіді на контрольні запитання	
3.	Тема 3. Право інтелектуальної власності у системі права ЄС. Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; опрацювати теоретичні основи навчальної дисципліни; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми; підготувати відповіді на контрольні запитання	8 (12)
4.	Тема 4. Прецедентне регулювання питань інтелектуальної власності в ЄС. Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; опрацювати теоретичні основи навчальної дисципліни; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми; підготувати відповіді на контрольні запитання	8 (12)
5.	Тема 5. Авторське право в ЄС Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; опрацювати теоретичні основи навчальної дисципліни; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми; підготувати відповіді на контрольні запитання	8 (12)
6.	Тема 6. Суміжні права в ЄС. Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; ознайомитися з ключовими міжнародними документами за темою; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми; підготувати відповіді на контрольні запитання	8 (12)
7.	Тема 7. Право інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі в ЄС. Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; ознайомитися з ключовими міжнародними документами за темою; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми; підготувати відповіді на контрольні запитання	8 (12)
8.	Тема 8. Промислові зразки в країнах ЄС. Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; ознайомитися з ключовими міжнародними документами за темою; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми; підготувати відповіді на контрольні запитання	6 (12)
9.	Тема 9. Торгові марки та комерційне найменування в країнах ЄС. Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; опрацювати теоретичні основи навчальної дисципліни; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми	8 (12)
10.	Тема 10. Захист прав інтелектуальної власності в рамках Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; опрацювати теоретичні основи навчальної дисципліни; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми; підготувати відповіді на контрольні запитання	8 (12)
11.	Тема 11. Захист прав інтелектуальної власності в рамках Світової організації торгівлі (СОТ). Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; ознайомитися з ключовими міжнародними документами за темою; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми; підготувати відповіді на контрольні запитання	6 (12)
12.	Тема 12. Адаптація українського законодавства до законодавства ЄС у	8 (12)

	сфері інтелектуальної власності. Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом; ознайомитися з ключовими міжнародними документами та документами національного права за темою; скласти тезаурус (словник) спеціальних юридичних термінів до теми; підготувати відповіді на контрольні запитання	
Разом:		**90 (136)**

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені робочим навчальним планом.

7. Методи навчання

Методи навчання – це впорядковані способи діяльності педагога і студентів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань. Вони реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності.

Застосовуються три групи методів навчання:

1. словесні – описове розкриття навчального матеріалу, пояснення сутності відповідного явища, поняття, процесу, інструктаж щодо особливостей застосування окремих норм, перевірка рівня самостійного опрацювання навчального матеріалу тощо;
2. наочні – демонстрація схем, таблиць, малюнків (за наявності);
3. практичні – формування вмінь і навичок оперування правовими категоріями, застосування правових норм та використання набутих знань при проведенні семінарських занять.

8. Методи контролю

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу. Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти. Застосовується вхідний контроль з метою з'ясування рівня знань студентів з дисциплін, які є базовими для вивчення даної. Проводиться на початку вивчення дисципліни шляхом усного опитування або експрес-контролю (тестування).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському аудиторному занятті у формі усного опитування, виступів студентів, написання контрольних робіт. Поточний контроль проводиться у вигляді письмової контрольної роботи з метою оцінювання знань і умінь, набутих під час вивчення тем відповідного розділу. Письмова контрольна робота може передбачати розгорнуті відповіді на питання, відповіді на тести.

По закінченню вивчення курсу проводиться залік у формі письмової роботи. Письмова залікова робота може передбачати розгорнуті відповіді на питання, відповіді на тести.

Студента допускають до складання семестрового підсумкового контролю за умови набрання ним мінімум 10 балів. Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні підсумкового контролю з навчальної дисципліни, складає 40. Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

Перелік питань до заліку

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Особливості права інтелектуальної власності.
3. Еволюція правової охорони інтелектуальної власності у світі.

4. Еволюція правової охорони інтелектуальної власності в Україні.
5. Співвідношення авторського і патентного права.
6. Загальні засади права інтелектуальної власності в ЄС
7. Передумови виникнення права інтелектуальної власності в ЄС.
8. Особливості розвитку права інтелектуальної власності в ЄС.
9. Роль інституцій ЄС у розвитку права інтелектуальної власності в ЄС.
10. Право інтелектуальної власності у системі права ЄС
11. Становлення права інтелектуальної власності як галузі права ЄС
12. Інститути права інтелектуальної власності ЄС.
13. Джерела права інтелектуальної власності ЄС.
14. Прецедентне регулювання питань інтелектуальної власності в ЄС.
15. Регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в ЄС і кранах-членах.
16. Судова практика суду ЄС у сфері інтелектуальної власності.
17. Авторське право в ЄС
18. Поняття, суб'єкти авторського права та особливості його регулювання в ЄС.
19. Джерела авторського права в ЄС.
20. Захист авторського права. Передача авторського права.
21. Винятки з авторських прав.
22. Суміжні права в ЄС
23. Поняття суміжних прав в ЄС
24. Джерела суміжних прав в ЄС
25. Захист суміжних прав у Німеччині.
26. Право інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі в ЄС
27. Поняття винаходу і корисної моделі.
28. Поняття патенту, рівні його реєстрації.
29. Уніфікація права ЄС щодо охорони права інтелектуальної власності на винаходи.
30. Єдиний європейський патент: процедура видачі, особливості правового режиму.
31. Інституційна система патентного права ЄС.
32. Промислові зразки в країнах ЄС
33. Поняття та класифікація промислових зразків.
34. Промисловий зразок в країнах ЄС.
35. Патентування промислових зразків в ЄС.
36. Структури ЄС, які регулюють правовідносини з приводу промислових зразків.
37. Торгові марки та комерційне найменування в країнах ЄС
38. Поняття, ознаки та функції торговельних марок у праві ЄС.
39. Комерційне найменування: поняття, види та особливості правового захисту.
40. Досвід ЄС у сфері охорони торговельних знаків. Інститут «passing off».
41. Окремі питання гармонізації законодавства України і законодавства ЄС у контексті реформи торговельної марки ЄС.
42. Захист прав інтелектуальної власності в рамках Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ)
43. Міжнародно-правова основа діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
44. Структура Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
45. Основні напрямки діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
46. Вирішення міжнародних спорів у рамках Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
47. Захист прав інтелектуальної власності в рамках Світової організації торгівлі (СОТ)
48. Створення і цілі Світової організації торгівлі.
49. Структура Світової організації торгівлі.
50. Принципи діяльності Світової організації торгівлі.

51. Напрямки діяльності Світової організації торгівлі у галузі інтелектуальної власності.

52. Вирішення міжнародних спорів у рамках Світової організації торгівлі.

53. Співробітництво Світової організації торгівлі із Всесвітньою організацією інтелектуальної власності.

54. Адаптація українського законодавства до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності

55. Загальна характеристика адаптації українського законодавства до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності: поняття, механізм.

56. Аналіз українського законодавства у сфері інтелектуальної власності у порівнянні з законодавством ЄС.

9. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.
Кількість балів за залік – 40.
Кількість балів протягом семестру – 60:
Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях ∑40 = 40:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:
∑40 – сума максимальної кількості балів
∑1 – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.
∑2 – кількість семінарських занять протягом семестру.
8 – коефіцієнт

Контрольна робота – 20 балів.

Поточний контроль	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Залік	Сума
Т1-Т12				
∑40	20	60	40	100

Для допуску до складання заліку здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних

робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Критерії оцінювання на практичних заняттях

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;
- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;
- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;
- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;

- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівка викладача;

- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;

- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;

- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;

- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;

- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та залікових робіт

Контрольні та залікові роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 20 тестових завдань, екзаменаційна/залікова робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має п'ять варіантів відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90-100	зараховано
70-89	зараховано
50-69	зараховано
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Капіца Ю.М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку. Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технології НАН України. 2-е вид. Київ: Академперіодика, 2020. 664 с.

2. Актуальні проблеми права інтелектуальної власності: навчальний посібник / В.К. Матвійчук, С.А. Пилипенко, Т.П. Устименко та ін. / за ред. І.С. Тімуш, Ю.В. Нікітіна, В.П. Мироненко. Київ : Національна академія управління, 2014. 278 с.

3. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / І.І. Верба, В.О. Коваль; за ред. С.В. Чікін. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: НТУУ «КПІ», 2013. 237 с.

4. Європейське право: право Європейського Союзу: підручник у 3 кн. / за заг. ред. В. Муравйова. Кн. Третя: Право зовнішніх зносин Європейського Союзу / В.І. Муравйов, М.М. Микієвич, І.Г. Білас та ін. Київ, 2015. 408 с.

5. Жилінкова О.В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та закордоном: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 280 с.

6. Капіца Ю.М. Авторське право і суміжні права в Європі / Ю.М. Капіца, С.К. Ступак, О.В. Жувака ; НАН України, Центр інтелект. Власності та передачі технологій. Київ : Логос, 2012. 690 с.

7. Капіца Ю.М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку: монографія. Київ: Вид-во Академперіодика, 2017. 664 с.

8. Костюченко Я.М. Правове регулювання співробітництва України та Європейського Союзу : монографія. Київ, 2011. 205 с.

9. Паладій М.В. Сфера інтелектуальної власності в Україні: проблемні питання державного управління в умовах інтеграції в міжнародні співтовариства : монографія. Київ : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2011. 239 с.

10. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: концептуальні засади. В.С. Дроб'язко, А.В. Міндрул, О.О. Тверезенко; НАПН України, Н.-д. ін-т інтелект. власності. Київ : Лазурит-Поліграф, 2010. 464 с.

11. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: концептуальні засади: монографія / за ред. О.П. Орлюк. Київ: Лазурит-Поліграф, 2010. 464 с.

Допоміжна література

1. Боярчук О. Захист права інтелектуальної власності: особливості здійснення в Україні, США та деяких країнах Європейського союзу (Німеччина, Франція). *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2023. № 6. С. 184-188.

2. Воронов К. М. Проблемні питання охорони права інтелектуальної власності у спорті. *Науковий Вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2021. Вип. 64. С. 98–102. URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/08/20-1.pdf.

3. Завальна Ж. В., Устименко О. А., Савченко В. О., Воронов К. М. Законодавство ЄС та договірне регулювання фінансових послуг в Україні. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права.* Серія Економічна. Серія Юридична. 2022. № 33. С. 230–235. URL: https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/683.

4. Воронов К. М., Завальна Ж. В., Устименко О. А., Савченко В. О. Застосування Принципів УНІДРУА як елементу договірного права ЄС: особливості використання в міжнародному комерційному арбітражі. *Академічні Візії*. 2022. № 12. URL: https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/146.

5. Воронов, К. (2025). Застосування принципів європейського договірного права та інших джерел «м'якого права» в міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.* Серія «Право», (39), 177–185. URL: https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-39-17.

6. Воронов, К. (2025). Modernising the legal framework for the cross-border sale of goods in the EU: a comparative analysis of directives 1999/44/ EU and 2019/771. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*, (41). 188-198. URL: https://doi.org/10.26565/2075-1834-2026-41-16.

7. Еннан Р.Є. Правова охорона інтелектуальної власності в Європейському Союзі: передумови формування, сучасний стан, тенденції розвитку. *Часопис цивілістики*. 2012. Вип. 13. С. 110-119.

8. Капіца Ю. Розвиток права інтелектуальної власності в Європейському Союзу. *Міжнародні відносини*. 2006. № 33-34. С. 45-48.

9. Киричук А. Прецедентне регулювання питань інтелектуальної власності у ЄС. *Приватне право*. 2017. № 5. С. 56-66.

10. Комзюк Л.Т. Основні тенденції гармонізації авторського права ЄС. *Інформація і право*. 2012. № 1. С. 33-39.

11. Матвійчук В.К. Інтелектуальна власність як джерело інноваційного розвитку

національного господарства / В.К. Матвійчук, Ю.О. Чугаєнко, О.І. Савенков; Нац. акад. управління. Київ, 2013. 463 с.

12. Макода В.Є. Національна система інтелектуальної власності та її роль в реалізації та забезпеченні належного захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Часопис цивілістики*. 2014. Вип. 17. С. 80-84.

13. Орлюк О.П. Захист прав інтелектуальної власності в контексті європейської інтеграції. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. № 3. С. 58-74.

14. Сорока Н. Акти вторинного права Європейського Союзу з авторського права та суміжних прав : становлення, тенденції, перспективи. *Теоретико-методологічні основи міжнародних відносин і зовнішньої політики*. № 14. 2014. С. 29-35.

15. Сорока Н. Джерела авторського права та суміжних прав у Європейському Союзі. *Вісник Львівського університету*. 2014. Вип. 35. С. 107-117.

16. Вишняков О.К. Вплив прецедентної практики Європейського суду з прав людини на судову практику України: нові можливості. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2011. Т. 10. С. 164-170.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/c/stru3/spi.
2. Офіційний сайт Європейського Союзу: http://europa.eu/